

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень; у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ГОТОВМОСЯ ДО ПРАЦІ В ТРАВНІ.

До місяця травня залишилося всього три тижні. А в травні вже нас важлива праця згідно з нашим забезпеченням й поширенням нашої робітничо-фармерської преси. Ця праця, як знаємо вже з досвіду, вимагає добрих приготувань, коли хочемо мати з ній успіх. Тому час вже почати ці приготування.

На сьогоднішніх з'їздах наших організацій говорилось чимало про необхідність збільшення наших часописів та журналів. В зв'язку з цим з'їзди взяли на увагу, що це збільшення залежить від придбання деяких нових машин до друкарні ТУРФДім, в якій друкуються ці наші часописи й журнали. Справа в тому, що ці машини, які ми зараз маємо, заведи справляються з тою нагромадженою роботою, яка у нас вже є. Наприклад, наша пресова машина, на якій ми досі друкуємо наші часописи й журнали, працюють вже від дев'ятого часу дня і ніч, щоб виконати всю нашу теперішню роботу. Її швидкість обмежена. Для того, щоб виконати більше праці, потрібно іншої, так званої ротативної пресової машини, що друкувала б і рівночасно складала б більше примірників на кожну годину і на більше сторінок часопису. Крім цього до нашої друкарні необхідно купити і друге устаткування. Для цього потрібні гроші. Поки цих необхідних грошей не буде, не можна думати про яке не буде більше збільшення наших часописів та журналів.

Наше Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство і ТУРФДім робить старання, щоб для друкарні придбати все, що потрібно, але це робиться в міру того, як на це дозволяють наші засоби. В останньому місяці куплено машину до шивання журналів, брошур і менших книжок (стичер), а також і більшу та вигіднішу машину до різання паперу (катер). Це вже лягло тягарем на наші ресурси, хоч ці машини не коштували й восьмої частини того, що потрібно на пресову машину. Але в нас мусять бути фонди на все устаткування, яке нам потрібно. Ми широко віримо, що наші організації і всі прихильники нашої робітничо-фармерської преси подбають за те, щоб все це, що необхідно в нашій друкарні, було за те купити. Про це треба подбати під час наших пресових кампаній, а головне в цьому місяці травні. Тому треба вже зараз до цієї кампанії готуватися.

Всі місцеві організації повинні зараз створити в себе спільні комітети травневої пресової кампанії, а ці комітети повинні негайно виробити плани праці на цілий місяць травень. У ці плани повинні бути включені всі найбільш успішні на місцях способи й засоби поширення нашої преси та здобуття для неї фондів: представлення, концерти, мітинги, базари, забави, розіграшки, колекти хата в хату, збирання заєжданих і нових передплат, розповсюдження та роздробка травневих чисел наших часописів і журналів і т. д. Поодинокі прихильники нашої преси повинні послужувати найкраще на власному досвіді випробуваними способами праці. Приготувань ніяк не можна залишати аж до останньої хвили, бо зволікання шкодить успіхові.

Отже готовмося до праці в травні зараз, не відкладаючи. Стаймо справу травневої пресової кампанії на порядку наряд найближчих мітингів наших організацій. Вирішуймо її широко, розумно й доцільно. Нехай усіх нас застане травень приготуваннями до праці. Від цього й залежатиме добрий успіх самої травневої пресової кампанії.

МІЖНАРОДНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ ДОПОМОГИ РЕВОЛЮЦІОНЕРАМ.

Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам (скорочено МОДР) виникла в наслідок необхідності допомагати революційним борцям за права й освободження робітничої класи і їхнім родинам. Не тям, що на свободі і можуть самі за себе подбати, а тим, що томяться по буржуазних тюрмах, що падають жертвами буржуазного терору. Їх нараховується сьогодні кожного року на сотки тисяч: ув'язнених, вбитих, покалічених. За ними залишається сотки тисяч жінок і дітей, яким може заопікуватися тільки ця організація, як МОДР. Заострення класової боротьби, зростання бажання працюючих різних народів і країн до міжнародного об'єднання з метою повалити капіталізм і зробити кінець його кровавому пануванню й висискові, безробіттю й війнам, викликають серед буржуазії страх за її судбу. Через це вона жорстоко переслідує революційний рух працюючих, вбиває і ув'язнює революціонерів, головним чином комуністів.

Працюючи розуміючи, що для допомоги своїм борцям і їхнім родинам, вони мусять мати відповідну організацію. Для того й організовано МОДР. Цю організацію поширено сьогодні майже по всіх країнах світу. Та найбільше вона стоїть в Радянських Республіках, де робітники й селяне краще за всіх других знають, що то значить боротьба революціонерів за визволення працюючих, що значать муки по буржуазних тюрмах; знають буржуазний білий терор, бо самі колись все це пережили й перетерпіли. Через те й помагають вони сьогодні своїм класовим братам і товаришам в буржуазних країнах у їхній боротьбі.

В Радянських Республіках відбуваються великі з'їзди МОДР-у, на яких робляться підсумки праці організації. Одне минулого місяця відбувся один з таких з'їздів в Харкові, на Україні — Всеукраїнський З'їзд МОДР-у. Тисячі робітників та червоноармійців вітали його, прислухалися його нарадам. На тому з'їзді головний секретар виконавчого комітету МОДР-у, т. Шмідт, у своїй доповіді про працю тієї організації дав дуже цікаві відомості.

Хоч в багатьох буржуазних країнах МОДР провадить свою працю в обставинах білого терору, проте організація росте з дня на день. МОДР налічує тепер 8,500,000 членів у всіх країнах. Навіть серед рядових робітників соціал-демократів, партія, що цьому чинить опір соціал-демократичні центри, є потяг до модриських організацій. Останніми часами, через зростання революційного пролетарського руху в цілому світі, дуже підсилюється білий терор. Протягом минулого року зареєстровано 220,000 випадків засудження й убиств революціонерів, 318,000 випадків поранення й биття, 370,000 арештів. Переважна більшість цих репресій припадає на Китай і Кольонії.

Цікаво, що в Німеччині, Англії, Франції й інших "культурних" країнах методи білого терору трохи змінилися. Там починають уживати різних способів морального терору. Взявням не дозволяють умиватися, тримають їх у бруді то-що. Навпаки, у Румунії й Болгарії, почасти в Польщі, досі вживають майже середньовікового катування. Паралельно із зростанням організації МОДР-у збільшується його допомога революціонерам. Минулого року подано допомогу 65,000 політичних в'язнів, 73,000 родинам революціонерів. Загальна сума допомоги становила бідш як 1,000,000 доларів. Тепер МОДР провадить кампанію, щоб робітники брали за своїх й виховували дітей забитих революціонерів.

Під впливом модриського руху в Європі і других частях світу, повстала й в Канаді подібна організація, що називається Канадійська Робітничо-Оборонча Ліга (Кенедієн Лейбор Дефенс Ліг). Її виконавчий комітет знаходиться в Торонто. За порівняно короткий час свого існування вона встигла організувати свої відділи по всіх провінціях Канади і зробила чимало корисної роботи, головне в зв'язку з обороною майнерських борців в Альберті, Кіда Борнса і тов., та підтриманням родини т. Борнса. Завдяки її старанням уряд виготовляє зміну перестарялого закону, що не дає можливості Борнсові і тов. стати перед суд присяжних.

Необхідність такої організації, як Канадійська Робітничо-Оборонча Ліга, для кожного свідомого робітника очевидна. Хоч зараз в Канаді немає того жорстокого переслідування, що його зазнають борці-революціонери робітничої класи в других буржуазних країнах, проте є чимало справ, якими може заопікуватися лише ця організація. Не треба забувати, що час цього порівняного "спокою" і тут швидко проминє. І до тої допомоги, яку ми завжди обов'язані давати нашим борцям, жертвам класової боротьби, де-б то не було, доведеться допомагати й своїм власним. До того працюючі Канади повинні бути завжди приготувані збудуванням сильної Канадійської Робітничо-Оборончої Ліги.

НА ПОРОЗІ НОВОЇ КАЗКИ.

Немає на Україні таких чарівних, диких місць, як оті пороги Дніпро... Тихо котить блакитно-скаїни води Дніпро до Чорного моря.

І раптом, перегородили йому шлях скелі... і тут, лютуючи, бється, гуде Дніпро, поки не поїде оті 92 пороги вертеви і знову широко, могутньо зміє попливе степами, плавнями, тихий, лагідний, блискучий...

92 вертеви віддав Дніпро порогами та заборам, і лягли тут через все річище нещасливі лави каміння-скелі. По них гуде хвиля, вкриваючи їх білою піною, розсилається самовітним дощем бризків...

Пороги усього 9, і розкинулись вони протягом 62 верстов од слободи Старий Кодак до слободи Маріенталь. До цього треба додати ще більш, як 30 заборів — то й матимемо оту порожисту частину Дніпра, що тягнеться від м. Дніпропетровського до м. Запорижжя аж на 92 вертеви.

Та краса ця Дніпрова не приносить жадної користі. І ще за старого ладу гадали зробити шлязування порогів, та так це й залишилося аж до нашого часу. І що лиш тепер радянська влада взялася до використання отієї величезної сили "білого вугілля" — води, що марно пропадала на порогах.

Біля німецької колонії Кічкаса, що недалеко від міста Запорижжя, розпочала радянська влада будову величезної гідроелектричної (водяно-електричної) станції.

За планом, Дніпровська станція буде одною з найбільших станцій світу з найновішою технікою. Будова її розрахована на 6 років і коштуватиме 148 і пів мільона карбованців. В першу чергу буде збудовано підвозити матеріал.

Дніпровська електростанція в першому році свого відкриття з турбінами в триста тисяч кіловатів має давати 1,200,000,000 кіловат годин дешової електричної сили. Ця електрична сила буде передаватися дровами на заводи Дніпропетровська, Нікополя, Кам'яного, Миколаєва, Запорижжя, а також на рудні Криворіжжя. Передаватиметься електросилою і на Херсонщину, де за її допомогою буде орошено 1,500,000 десятин землі в тім районі, що постійно терпить від посухи.

Таким чином, електрична сила Дніпровської станції дасть змогу широко розвинути фабрично-заводську промисловість.

"ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

Тришки філософії на такі кіно-дійсності. Про дівчину — покритку Оксану, оспівану Тарасом Шевченком, кілька слів.

Ми всі так любимо на неї дивитися, як вона з віночком на голові линула до сироти-Тараса, що пас ягнтя за селом. Ми так любимо дивитися, як вона рвала вишні у садочку. Ой, які ми сердиті були на недолюдка-паніча, що чіплявся до неї. Ми так широко плескали, як Тарасів брат кинув паніча з моста у воду. Може не всі, але багато з нас плакали, коли батько, мати, люди, навіть старці віддуралися тої самої Оксани, і вона — "покритка по-під тинню з байстрам шкандябає"...

А от коли-б та сама Оксана стала зараз перед нами покриткою, з байстрам на руках, то чи багато найлося-б таких, що не віддуралися-б її тепер, що не показали-б на неї пальцем? Чи багато? Чи взагалі хто найшовся-б?

Зрештою, це не до теми. Це так собі між иншим приплело отаке до йолови.

Шевченка арештують. Коли його мають арештувати — показують Дніпрове широке плесо проти Київ-Печерської Лаври. Ось вона на горі за Дніпром перед вами. Висока дзвіниця простягнула свої шпильи в синю блакить неба. Тепер вже це не лавра, не притулок темнителів. Тепер це історичний музей релігійних культів. А всі бушва лаврська околиця разом з печерами — тепер державний заповідник.

Оглядаючи цю прекрасну панораму, забуваєш про дію, про те, що перед тобою царські жандарми арештують Шевченка.

Шевченко в Петербурзі. Його садляють у відому домовину для політичних царських в'язнів — в Петропавловську фортецю. Знову такі перед очима проходять відомі цілому світу історичні місця: царська Зимова Палата, в якій вже більше не зимуватимуть царі. Через Небу з вікна царської палати видно Петропавловську фортецю.

Цікаво, що кати працюючого народу називали страши тюрми в честь святих. Одну з найстрашніших тюрм в будшій царській Росії назвали тюрмою Петра й Павла. В Москві була друга така сама тюрма-могила для політичних в'язнів, що називалася Хрести. В Польщі є страшна тюрма святих духа.

О, знову відійшов від теми. Тарас на допиті в "Третьому відділенні". Сказав би я вам, товаришу читачу, децю про це "Третьє відділення", але тоді розійдуся із змістом фільму.

Генерал-жандарм в еполаті Тарас на хресті, як свиня в релігах, читає Тарасів "Сон". Поки він читає, Чардині, директор фільму, переносить нас в морських портах, величезні склади, фабрики та заводи. Закінить тоді живе життя України степової й освітяться мільонами електричних світлів. Це завдання має бути виконано до 1931 року.

Шумить Дніпро, обхлюплюючи Велику Хортицю двома руслами, мов руками... Памятайте назву — Кічкас... Тут кується волею трудящих Рад України нове чудо...

Казка порогів умирає, на зміну їй іде нове життя, нова казка. ("Рад. Село.")

ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В КИЇВІ.

Пам'ятника Т. Шевченку в Києві вирішено відкрити в 1931 р. в день 70-річчя з дня його смерті. Комітет що до увічнення пам'яті Шевченка вирішив притягти до збудування пам'ятника добровільні кошти членів. Видати українські люди і інші громадські діячі вважають, що найкращим місцем для пам'ятника буде колишній Миколаївський парк, до стовп пам'ятник Миколаю.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

що снів немає, щоб висловити ім свою подяку, але... й між ними він самотній. Бо вони — пани, а він син бідного поневоленого народу. За Тарасом тужать гарні очі романтичної княгині Реніної, Тарас це бачить, втікає від неї, мовляв: Що я робитиму з цєю одукованою панночкою? Ні, вона княжна, а я син бідного народу. Мені з нею не подорож.

І так до кінця свого життя. Тарасові було подорож тільки з тим народом, з якого він вийшов. А що він з ним найменше стрічався, тому всюди був самотній.

Фільма робить сильне враження не дивлячись на свої деякі недостатки. Не простимим є для вас, читачу, не побачити цієї фільму, коли вона буде у вашій місцевості.

Дядя.

ДОМКА КУРИ ЗАГАНЯЄ.

— А куда, сліпаку, щоб ти здохла, щоб тебе грим забив з високого неба, щоб ти кудкудакала циганови в животі, щоб тебе найстарший чортяк взяв, щоб тебе...

Чути було від Горта з одного кінця села до Трохима на другому кінці.

Шевче доганює слави Домка вечером з поля, так курам зичирка. Часом навіть, як хтось інший чого небудь крикнув, то все говорили:

— Та то та дурна Домка кури заганяє.

Я думаю, що вона вже давно померла. Забув про неї. Ніхто навіть в листі не загадав про неї. Пишуть все: хто оженився, хто помер, а про дурну біленьку, нічого нікому невинну Домку ані словечком.

Аж ось якось припадково попало до рук 12-те число "дуже української" газети, "К. Ф.", а в ній і вигук Домки. Аж зрад, що почув її на чужині.

Але це вже не дієсна Домка, а лише "копія" з неї. Зараз доктори "переробляють" старих на молодих, дурнів на мудрих або на дурніших, самців на самців, то певно й редактор "К. Ф." був в докторській переробці і з нього вийшла Домка. А не вірите моїм словам, то послухайте самої канадійської Домки:

"Якже-ж ви, брудна грязе московська, варшавське сміття, жидівські водонорські смієти носити чисто українське ім'я?"

А даліше "смородом" називає, та іншими словами, які Домка перебрала від своєї мми (тата в неї не було).

Ріжниця між оригінальною Домкою, а "копією" Домкою є те й та, що перша кляла та називала курей, а ця Домка з "К. Ф." називає та кляне на людей, на членів і членкинь освітньо-культурної української робітничо-фармерської організації — Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім та інших організацій, що гуртуються при наших культурно-освітніх інституціях — Українських Робітничих Домах.

Домка з "К.Ф." через двайцять чотири роки була на службі в чеського буржуа-ліберала, хляпала по українські та по польські в "К.Ф." та польським "Насі", виставляла себе на продаж, то вона має право носити "чисто українське ім'я"?

Якби так сказав хтось інший, а не канадійська Домка, то сміявся-б до крови. Щоб так не знаю що!

Домко, Домко, як мені жаль тебе. Послухай-же хоч моє веселе пісеньки. Проста вона, але ти "по вченому" однаково нічого не второпаш, бо ти лише Домка.

Послухай цієї пісеньки не лише ти сама, Домко, але й твоїм "ровесницям" поради, щоб послухали:

(На традиційний український голос "Козачка") Гей, панове петлюрівці, Гі гетьманські пахолки, Не танцюйте в один час — Гопака і польки.

Ваші "морди галішенські", Католицькі "лати", Вже не встружайте більш нічого. Щоб варта плескати. Вам вже в очах миготить, В головах бушує, По задку вас (не далеко), Хробак "машерує".

Драпака.